

БӨЛІМ: ЖАЛПЫ РУБРИКА

Балабақшада ойын технологиясын қолдану

ЖАРИЯЛАНДЫ
27.02.2025СІЛТЕМЕ
https://bilimger.kz/176266/**Садибекова Алия Абубакировна****Лауазымы: Тәрбиеші.****Қызылорда обл****Шиелі ауданы****«Сәпи ата»балабақшасы**

Кіріспе: Ойын – мектеп жасына дейінгі балалардың негізгі іс-әрекеті болып табылады, ал балабақшада бұл іс-әрекет арнайы педагогикалық әдістер арқылы ұйымдастырылып, балалардың жан-жақты дамуына ықпал етеді. Ойын технологиясын қолдану қазіргі таңда тиімді оқыту мен тәрбиелеудің маңызды құралы ретінде кеңінен танылып отыр. Ойын технологиясы баланың танымдық қабілеттерін дамытуға, шығармашылық ойлауын жетілдіруге және әлеуметтік дағдыларын қалыптастыруға бағытталған. Ойындар барысында балалар бір-бірімен өзара әрекеттесіп, қарым-қатынас жасау дағдыларын меңгереді. Сонымен қатар, ойын технологиясы балалардың эмоциялық және психологиялық жағдайын тұрақтандырып, стресстік жағдайлардан арылуына көмектеседі.

Ойын технологиясының мәні – балалардың білімін, біліктілігін және дағдыларын ойын арқылы қалыптастыру. Бұл әдіс балалардың табиғи қызығушылықтары мен белсенділігін ескере отырып, олардың жас ерекшеліктеріне сай ұйымдастырылады. Ойынның ерекшелігі – балалар үшін ол оқу мен дамудың ең тиімді әрі қызықты тәсілі. Мысалы, балалар ойын арқылы қоршаған әлеммен танысып, зерттеушілік қабілеттерін дамытады.

Негізгі бөлім.**Ойын технологиясының түрлері**

Балабақшада қолданылатын ойын технологиялары бірнеше түрге бөлінеді, әрқайсысы баланың белгілі бір дағдысын дамытуға бағытталған.

1. Дидактикалық ойындар

Дидактикалық ойындар балалардың интеллектуалдық дамуына, білімін кеңейтуге арналған. Мұндай ойындарда белгілі бір мақсат бар, яғни ойын барысында балалар нақты білім алады. Мысалы, түстерді, пішіндерді, сандарды немесе әріптерді ажыратуды үйрену. Дидактикалық ойындар баланың ойлау қабілетін дамытып, логикалық және аналитикалық дағдыларын жетілдіреді. Сондай-ақ, балалардың есте сақтау қабілетін арттырып, зейінін шоғырландыруды үйретеді.

2. Қимыл-қозғалыс ойындары

Қимыл-қозғалыс ойындары балалардың физикалық дамуына әсер етеді. Бұл ойындар баланың дене шынықтыруын, икемділігін, ептілігін және қозғалыс белсенділігін арттыруға бағытталған. Мысалы, жүгіріп, секіріп, тепе-теңдікті сақтап ойнайтын ойындар балалардың моторикасын жақсартып, жалпы физикалық жағдайын нығайтады. Сонымен қатар, бұл ойындар балалардың үйлестіру қабілеттерін, реакция жылдамдығын дамытады және денсаулықтарын нығайтады.

3. Сюжеттік-рөлдік ойындар

Сюжеттік-рөлдік ойындар балалардың әлеуметтік дағдыларын дамытып, олардың қоғамдық рөлдерді меңгеруіне ықпал етеді. Бұл ойындарда балалар түрлі мамандықтарды, өмірлік жағдайларды рөл арқылы сомдап көреді, мысалы, дәрігер, мұғалім, дүкен сатушысы сияқты. Мұндай ойындар балалардың коммуникативтік дағдыларын дамытып, олардың әлеуметтік ортадағы өз орнын түсінуіне көмектеседі. Сонымен қатар, сюжеттік-рөлдік ойындар арқылы балалар топпен жұмыс істеуді, бірлесіп әрекет етуді үйренеді.

4. Шығармашылық ойындар

Шығармашылық ойындар балалардың қиялын, ойлау еркіндігін, шығармашылық қабілеттерін дамытуға бағытталған. Мұндай ойындар балаларға сурет салу, мүсіндеу, құрастыру сияқты шығармашылық әрекеттерді еркін орындауға мүмкіндік береді. Шығармашылық ойындар баланың эстетикалық талғамын дамытып, өзін-өзі көрсетуге, өз идеяларын жүзеге асыруға ықпал етеді.

Ойын технологиясының тиімділігі

Ойын технологиясының тиімділігі оның балаларды белсенді әрекетке, ынталылыққа және өздігінен білім алуға итермелеуінде жатыр. Бұл әдіс балалардың табиғи қызығушылықтарын арттырып, оқу процесіне деген ынтасын күшейтеді. Төменде ойын технологиясының негізгі тиімділіктерін қарастырамыз:

1. Танымдық қабілеттерді дамыту

Ойындар барысында балалар жаңа ақпаратты жеңіл қабылдап, танымдық

процестерін дамытады. Мысалы, дидактикалық ойындар арқылы балалар заттар мен құбылыстарды зерттейді, олардың қасиеттерін ажыратады, салыстырады, сараптайды. Бұл процестер баланың логикалық ойлауын жетілдіреді.

2. Коммуникативтік дағдыларды дамыту

Ойындар барысында балалар бір-бірімен тығыз қарым-қатынас жасап, өз ойларын жеткізуді, сұрақтар қойып, жауап беруді үйренеді. Бұл балалардың сөйлеу дағдыларын дамытып, олардың тіл байлығын арттырады.

3. Эмоционалдық дамуға әсері

Ойындар балалардың эмоциялық жағдайын жақсартады. Олар ойын барысында қуанады, жеңіс пен жеңілістің мәнін түсінеді, достарының көмегін сезінеді.

Ойындар балалардың эмоционалдық тепе-теңдігін сақтауға, жағымды көңіл-күй қалыптастыруға көмектеседі.

4. Шығармашылық қабілеттерді дамыту

Шығармашылық ойындар балалардың қиялын, эстетикалық талғамын дамытып, жаңа идеяларды жүзеге асыруға ықпал етеді. Бұл ойындар арқылы балалар жаңа шешімдер табуға үйренеді, өздерінің ерекше көзқарастарын қалыптастырады.

Педагогтың рөлі

Ойын технологиясын тиімді қолдану үшін педагогтың рөлі өте маңызды. Педагог балаларға ойын әрекетін ұйымдастыру барысында бірнеше маңызды міндеттерді атқарады:

1. Ойындарды дұрыс таңдау және ұйымдастыру

Педагог баланың жас ерекшеліктеріне, қызығушылықтарына сәйкес ойындарды таңдап, олардың мазмұнын анықтап, дұрыс ұйымдастыруы тиіс. Балалардың ойынға белсенді қатысуы үшін педагог ойынның қызықты әрі мазмұнды болуын қамтамасыз етеді.

2. Ойын барысында бақылау және көмек көрсету

Педагог балалардың ойын процесін қадағалап, қажет болған жағдайда оларға бағыт-бағдар береді. Сонымен қатар, балалардың бір-бірімен қарым-қатынасын реттеп, ынтымақтастық атмосферасын құруға тырысады.

3. Ойынның тәрбиелік мәнін арттыру

Ойынның тәрбиелік әсерін күшейту үшін педагог ойындардың мазмұнына тәрбиелік элементтер қосып отырады. Мысалы, балаларды сыйластыққа, ұйымшылдыққа, жауапкершілікке баулитын ойындар арқылы оларды дұрыс мінез-құлыққа тәрбиелеуге болады.

Қорытынды

Ойын технологиясын балабақшада қолдану балалардың жан-жақты дамуына үлкен ықпал етеді. Ойындар балаларға жаңа білім мен дағдыларды жеңіл әрі қызықты түрде меңгеруге көмектеседі. Бұл әдіс балалардың танымдық, шығармашылық, коммуникативтік қабілеттерін дамытуға бағытталған. Ойын технологиясын тиімді қолдану үшін педагогтар балалардың жас ерекшеліктері мен жеке қажеттіліктерін ескере отырып, ойындарды дұрыс таңдап, ұйымдастыруы қажет. Осылайша, ойын технологиясы балаларды жан-жақты дамытуға және тәрбиелеуге ықпал ететін маңызды әдіс болып табылады.

Пайдаланылған әдебиеттер

1. *Көшімбетова С. Инновациялық технологияны білім сапасын көтеруде пайдалану мүмкіндіктері. – Алматы: Білім, 2008.*
2. *В.С.Кукушкин. Педагогикалық технологиялар*
3. *МеңжановаА. «Мектеп жасына дейінгі балаларжы көркем әдебиет арқылы тәрбиелеу/ методикалық құрал*

ҚМ АА Күәлік нөмірі: **KZ45VPY00102718** — ҚР Мәдениет және Ақпарат министрлігі

© 2026 **Bilimger.kz** Ақпараттық-танымдық білім порталы. Барлық мазмұн авторлық құқықпен қорғалған.